

**Briselē, 2015. gada 24. novembrī
(OR. en)**

14443/15

**CULT 85
RELEX 957
DEVGEN 235**

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Datums: 2015. gada 24. novembris

Saņēmējs: delegācijas

Iepriekšējais dok. Nr.: 13645/1/15 REV 1 CULT 76 RELEX 871 DEVGEN 215

Temats: Padomes secinājumi par kultūru ES ārējās attiecībās ar uzsvāri uz kultūru attīstības sadarbībā
– Padomes secinājumi (2015. gada 24. novembris)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par kultūru ES ārējās attiecībās ar uzsvāri uz kultūru attīstības sadarbībā, kurus Padome pieņēma 3428. sanāksmē 2015. gada 24. novembrī.

Padomes secinājumi par kultūru ES ārējās attiecībās ar uzsvaru uz kultūru attīstības sadarbībā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

1. ATGĀDINOT, ka Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 167. panta 3. un 4. punkts aicina Savienību un tās dalībvalstis veicināt sadarbību ar trešām valstīm un kompetentajām starptautiskajām organizācijām kultūras jomā un aicina Savienību, rīkojoties saskaņā ar citiem Līgumu noteikumiem, ņemt vērā kultūras aspektus, jo īpaši, lai respektētu un veicinātu kultūru daudzveidību;
2. UZSVEROT, ka kultūra ES ārējās attiecībās, tostarp attīstības sadarbībā, ir viena no Eiropas darba kārtības kultūrai ¹ un turpmāko Padomes darba plānu kultūrai ² prioritātēm un ka starpnozaru sadarbība ir svarīga saskaņotības uzlabošanai starp dažādām politikas jomām, kā akcentēts vairākos nesen pieņemtos Padomes secinājumos ³;
3. PATUROT PRĀTĀ, ka saskaņā ar LESD 208. pantu Savienības politiku attiecībā uz sadarbību attīstības jomā īsteno saskaņā ar Savienības ārējās darbības principiem un mērķiem un ka Savienības un dalībvalstu politika attiecībā uz sadarbību attīstības jomā viena otru papildina un stiprina;

¹ Apstiprināta ar Padomes Rezolūciju (2007. gada 16. novembris) par Eiropas kultūras plānu (OV C 287, 29.11.2007., 1. lpp.).

² Visnesenākais no šiem dokumentiem ir kultūras darba plāns 2015.–2018. gadam (OV C 463, 23.12.2014., 4. lpp.).

³ Visnesenākais no šiem dokumentiem ir Padomes secinājumi (2012. gada 26. novembris) par kultūras pārvaldību (OV C 393, 19.12.2012., 8. lpp.).

4. ATGĀDINOT, ka Apvienoto Nāciju Organizācija ir pieņēmusi Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam ⁴, kurā vairākos mērķos ietvertas skaidras atsauces uz kultūru, kā arī atgādinot Padomes secinājumus (2014. gada 16. decembris) "Uz pārmaiņām vērsta programma laikposmam pēc 2015. gada" ⁵, kuros atzīts, ka kultūrai, tostarp pasaules kultūras mantojumam un radošajām industrijām, var būt nozīmīga loma iekļaujošas un ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanā;
5. UZSVEROT, ka Eiropas Savienība vadās pēc visu cilvēktiesību – pilsonisko, politisko, ekonomisko, sociālo vai kultūras tiesību – universāluma, nedalāmības, savstarpējas saistības un savstarpējas atkarības principa; ⁶
6. ATGĀDINOT, ka ES un tās dalībvalstis ir pievienojušās 2005. gada *UNESCO* Konvencijai par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu un tādējādi apņēmušās īstenot šo konvenciju, kurā cita starpā ir uzsvērts, ka attīstības politikā kā stratēģisks elements ir jāietver kultūra un ka kultūru daudzveidību var aizsargāt un sekmēt tikai tad, ja tiek nodrošinātas cilvēktiesības un pamatbrīvības;

IR PĀRLIECINĀTA, ka kultūrai ir jābūt daļai no stratēģiskas caurviju pieejas Savienības ārējās attiecībās un attīstības sadarbībā, jo kultūrai piemīt būtiska spēja stiprināt šīs politikas jomas, dodot ieguldījumu tādu ilgtermiņa attiecību veidošanā, kuru pamatā ir cilvēku tieši personiski kontakti, savstarpēja sapratne, uzticēšanās un palaušanās;

PIENĀCĪGI ŅEMOT VĒRĀ Eiropas Savienības un dalībvalstu attiecīgās kompetences jomas, kā arī subsidiaritātes principu,

⁴ ANO ilgtspējīgas attīstības samitā (Ņujorkā 2015. gada 25.–27. septembrī) tika pieņemta Ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam ("Pārveidosim mūsu pasauli"), kas ietver vienotu globālu ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) kopumu, kuri aizstās tūkstošgades attīstības mērķus (TAM),
<https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

⁵ 16716/14.

⁶ ES cilvēktiesību pamatnostādnes par vārda brīvību tiešsaistē un bezsaistē (dok. 9647/14).

Attiecībā uz kultūru ES ārējās attiecībās

7. Lai kultūras potenciāls tiktu realizēts un būtu svarīga ārējo attiecību daļa, ir jāsniedzas tālāk par Eiropas kultūru daudzveidības atspoguļošanu un jātiecas radīt jaunu dialoga garu, savstarpēju ieklausīšanos un mācīšanos, kopēju spēku palielināšanu un globālu solidaritāti ⁷, kā ieteikts sagatavošanās pasākumā "Kultūra ES ārējās attiecībās" ⁸ un ziņojumā par kultūru un ārējām attiecībām ar Ķīnu ⁹.
8. Ir tomēr sekmīgāk jākoordinē centieni virzībā uz tādu stratēģisku Eiropas pieeju, kuras mērķis ir konsekventa un saskanīga kultūras integrēšana ES ārējās attiecībās un kura palīdz Savienības un tās dalībvalstu darbībām kļūt savstarpēji arvien papildinošākām. Šāda pieeja cita starpā aptvertu tematiskas un ģeogrāfiskas prioritātes, reālistiskus mērķus un rezultātus, mērķgrupas, kopīgas intereses un iniciatīvas, noteikumus par finansējumu, pilsoniskās sabiedrības līdzdalību un īstenošanas kārtību.
9. Stratēģiska ES līmeņa pieeja ļautu arī daudz efektīvāk risināt tādas pašreiz aktuālas problēmas kā migrācijas krīze, radikalizācija un ksenofobija, kultūras mantojuma iznīcināšana un tā apdraudēšana, kā arī kultūras priekšmetu nelikumīga tirdzniecība.

⁷ Arī saskaņā ar Eiropas Parlamenta 2011. gada 12. maija rezolūciju par kultūras nozīmi ES ārējās darbībās.

⁸ Sagatavošanās pasākums "Kultūra ES ārējās attiecībās", ko Eiropas Parlaments aizsāka 2012. gadā, norisinājās 2012. un 2013. gadā ar mērķi atbalstīt notiekošo politikas apspriešanas un izstrādes procesu attiecībā uz kultūras lomas stiprināšanu ārējās attiecībās un lai dotu turpmākus stimulus darbam šajā jomā. Galīgais ziņojums tika publicēts 2014. gadā <http://cultureinexternalrelations.eu/main-outcomes/>.

⁹ Stratēģija ES un Ķīnas attiecībām kultūras jomā: ekspertu grupas ziņojums par kultūru un ārējām attiecībām – Ķīna (2012. gada novembris).

Attiecībā uz kultūru sadarbības attīstībā

10. Politikas saskaņotības veicināšanai ir īpaši izšķirīga nozīme attīstības sadarbībā, ņemot vērā dalībvalstu un ES svarīgo lomu šajā jomā un arī attiecībā uz Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam.
11. Kultūra ir būtisks komponents cilvēku, sabiedrības, ekonomikas un vides dimensijas attīstībā un tādējādi svarīgs ilgtspējīgas attīstības elements, jo:
 - dinamiskas kultūras un radošās nozares, tostarp kultūras mantojums, partnervalstīs var sekmēt nabadzības mazināšanu, jo tās ir svarīgs izaugsmes, nodarbinātības, sociālās kohēzijas un vietējās attīstības katalizators,
 - kultūrai, kā arī kultūru daudzveidības veicināšanai un cieņai pret to ir svarīga loma konfliktu novēršanā, miera veidošanā un izlīguma procesā konflikta un pēckonflikta zonās,
 - starpkultūru dialogs sekmē labāku saprašanos un veicina dziļāku partnerattiecību veidošanos starp ieinteresētajām personām,
 - neatkarīga kultūras un plašsaziņas līdzekļu nozare ir uzskatu un vārda brīvības, kultūru daudzveidības, aktīva demokrātiska pilsoniskuma un ilgtspējīgas demokrātiskas attīstības fundamentāls priekšnoteikums,
 - ar īpaši kultūrai un attīstības sadarbībai veltītu stratēģiju pieņemšanu tiek panākta efektīvāka un ilgtspējīgāka rīcība lielā skaitā nozaru.

12. Neraugoties uz to, lai varētu pilnā mērā gūt labumu no spēcīgā kultūras potenciāla attīstības sadarbībā, būtu jāizstrādā integrētāka pieeja, kas aptvertu kultūras dimensijas iekļaušanu attīstības programmās un pienācīgu atbalstu kultūras pakalpojumu sniedzējiem ilgākā termiņā, nevis vienu reizi rīkotos pasākumos.
13. Šāda pieeja cita starpā varētu būt balstīta uz šādiem elementiem:
- kultūras – gan pašas par sevi, gan kā attīstības sadarbības vektora – vērtības atzīšana,
 - par pamatu ņemot kopīgu izpratni par saskaņotību un konsekvensi, praktisku paņēmieni definēšana tam, kā nozaru attīstības programmu sagatavošanas procesā iekļaut kultūras dimensiju,
 - atbalsts strukturētai un ilgtermiņa kultūras un radošo nozaru attīstībai partnervalstīs, jo īpaši spēju veidošanas, kultūras pārvaldības un intelektuālā īpašuma sistēmu ziņā,
 - centienu stiprināšana pasaules materiālā un nemateriālā kultūras un dabas mantojuma aizsardzībai un nosargāšanai,
 - izglītības lomas izcelšana plurālisma, nediskriminācijas, tolerances, taisnīguma, solidaritātes un vienlīdzības sekmēšanā vīriešu un sieviešu vidū,
 - reālistiska prioritāro darbības virzienu skaita noteikšana, kurus var regulāri pārskatīt, lai gūtu skaidru izpratni par projektu rezultātiem un to devumu ilgtspējīgai attīstībai un nabadzības mazināšanai, kā arī sociālajai kohēzijai, izaugsmei un nodarbinātībai,

- Savienības, dalībvalstu un citu iesaistīto personu programmu un finansēšanas instrumentu savstarpējā papildināmība un attiecīgā gadījumā iespēju palielināšana, lai atbalstītu tajos ietvertās kultūras iniciatīvas,
- augšupēja pieeja, kas sekmē valsts un vietējo atbildību, iesaista partnervalstis un visas ieinteresētās personas, jo īpaši NVO, pilsonisko sabiedrību un privāto sektoru.

14. Īpaši svarīgi būtu reaģēt nekavējoties, ņemot vērā programmā 2030. gadam¹⁰ izklāstīto ilgtspējīgas attīstības mērķu gaidāmo īstenošanu un uzraudzību tā, lai nodrošinātu, ka kultūra ir pietiekami ņemta vērā un ka tā var pildīt savu funkciju šajā sakarā;

TĀLAB AICINA DALĪBVALSTIS UN KOMISIJU

15. Piedalīties *ad hoc* darba grupā, kas tiksies Luksemburgā. Šī grupa palīdz sagatavot konkrētu, uz faktiem balstītu, kopīgu un ilgtermiņa pieeju kultūrai un attīstības sadarbībai.

Lai praksē sekmētu attiecīgo iesaistīto personu rīcības saskaņotību, grupa apkopo paraugpraksi kultūras un attīstības sadarbības jomā un ar to apmainās un izskata empīriskos faktus par kultūras ietekmi uz attīstību.

Grupa tiksies sākotnēji 2016. un 2017. gadā, pēc būtības tā būs neformāla, un dalība tajā būs brīvprātīga. Tajā varēs piedalīties iesaistītās personas gan no kultūras, gan attīstības nozares, proti, dalībvalstis (jo īpaši esošās un nākamās Padomes prezidentvalstis), Komisija, Eiropas Parlaments, attiecīgās starptautiskās organizācijas, kas darbojas attīstības un kultūras jomās, partnervalstis, ārējie partneri, jo īpaši ES valstu kultūras institūtu tīkls (*EUNIC*), kā arī pilsoniskā sabiedrība un NVO platformas.

Ar šīs darba grupas darba rezultātiem tiks iepazīstinātas attiecīgās Padomes darba sagatavošanas struktūras, jo īpaši tās, kuras darbojas kultūras un attīstības sadarbības jomā.

¹⁰ Jo īpaši mērķi Nr. 4 (uzdevums 4.7), Nr. 8 (uzdevums 8.9), Nr. 11 (uzdevums 11.4) un Nr. 12 (uzdevums 12. b).

UN AICINA KOMISIJU:

16. stiprināt kultūru kā īpašu dimensiju dalībai attīstības sadarbībā,
 17. kopā ar Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos izstrādāt un iesniegt Padomei stratēģiskāku pieeju kultūrai ārējās attiecībās, kuras pamatā būtu iepriekš izklāstītie principi un kurai cita starpā būtu jāatbalsta mākslinieciskā brīvība, kultūras izpausmes brīvība un cieņa pret kultūru daudzveidību un mantojumu.
-